

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak:		Vidékre küldve:	
Helyben:			
Egy évre . . . 10 kor. — fill.	Egy évre . . . 16 kor. — fill.		
Fél évre . . . 5 . . . —	Fél évre . . . 8 . . . —		
Negyed évre . . . 2 . . . 50	Negyed évre . . . 4 . . . —		
Egy óra . . . 1 . . . —	Egy óra . . . 1 . . . 70		
Egyes szám ára 4 fillér.			

Főszerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**
 Felelős szerkesztő: **IFJ. MÓRICZ PÁL.**
 Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:
 Hat hasábos petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többször megjelent hirdetések jutányosan. — Apró hirdetés minden száma 4 fillér.

Vázsonyi Kinizsiről.*

(Pár szó az igazság érdekében.)

A „Debreczen“ tegnapi száma „Vázsonyi doktor és a Kinizsiek“ címmel vezércikket közöl az én tisztelt barátom és szerkesztő-társam tollából, mely nem kevesebb váddal, mint a hazafiatlanság vádjával támadja meg a Terézváros demokrata-párti képviselőjét s melynek hangja erősen elüt a kitüntető rokonszenvnek és elismerésnek attól a meleg megnyilatkozásától, melyben a körünkben nagy tetszést aratott fiatal publicistát nemcsak az őt meghívó kereskedelmi csarnok; hanem a debreczeni függetlenségi és 48-as párt tagjai is a közönséges vendégszeretet és illem határait jóval meghaladó mértékben elhalmozták.

De ellentétben áll e cikk azzal az őszinte nagyrabecsüléssel és rokonszenvvel is, melylyel én — bár nem vagyok egy párton Vázsonyi Vilmosmal — az ő hatalmas talentuma s a mi pártunk elveinek egy részével teljesen azonos demokrata elvei iránt viseltetem.

S mert ebben a kétségtelenül jó-hiszeműleg s elismerésre méltó hazafias buzgóságból írott vezércikkben Vázsonyi Vilmos olyan okból van megítélve, a mely ok a valósággal ellentétben áll, — ne csak saját egyéni hajlamainak, de igazságérzet sugallta kötelességemnek teszek eleget, midőn a tegnapi támadás indító okait képező körülményekről saját közvetlen tudomásom alapján pár szóval megemlékezem.

Ha t. szerkesztőtársam úgy a csarnok szombati estéjén, mint a függetlenségi és 48-as párt bálján („a mi bálunkon“) jelen lehetett volna, s nem forogtak volna fenn e tekintetben az előttem ismert és mélyen sajnált gátló gyöngédségi okok — egész más véleménye volna V. V. szabad előadásáról s egész szerepléséről.

* A fenti vezércikket dr. Benedek János országgyűlési képviselő urtól, a „Debreczen“ főszerkesztőjétől, tisztelt barátomtól vettem. Én egyszerűen azon megjegyzéssel közlöm e cikket, hogy a mit írtam, a szabadelőadásra kiküldött tudósítónk feljegyzései után írtam, melyet hitelesnek tartok és a mely feljegyzéseket lapunk más helyén közöltük is. Én különben sötétebb szemüvegen semmiesetre sem bíráltam a dr. Vázsonyi képviselő ur debreczeni szereplését, minthogy meggyőződésem szerint megérdemelte, így tehát dr. Vázsonyi Vilmos uron van a nyilatkozás sora, melynek, ha megkeres bennünket, helyt adunk.

Ifjabb Móricz Pál.

Nem felel meg ugyanis a valóságnak, hogy Vázsonyi nemzetünk történetét csak egy hanggal is piszkolta volna s a ki ily irányban informálta t. szerkesztő-társamat, az vagy nem értette meg a V. előadását, vagy pedig szándékosan ültette fel t. barátomat. — Ha ily hazafiatlanság fordult volna elő Vázsonyinak akár a szabad előadásában, akár többi felszólalásaiban: legyen meggyőződve t. barátom, hogy vagy erőlyesen tiltakoztam volna ellene — ha az alkalom azt megengedte volna — vagy ha erre módom nem lett volna, semmiszin alatt sem hallgattam volna tovább.

De én mindvégig gyönyörűséggel és hazafias lelkesedéssel hallgattam a Vázsonyi képviselőtársam beszédeit s nem találtam azokban egy hangot sem, a mely annak bizonyosságául szolgálhatott volna, hogy Vázsonyi Vilmos kevésbé jó hazafi, mint akár én, akár Móricz Pál t. barátom.

Kinizsit tényleg említette futólag, de nem abból a szempontból, hogy őt, mint nemzeti hőst legyalázza, hanem példaként említette fel, hogy gyermek-kori tanulmányai közt legenda szerű jelenet gyanánt emlékezik arra, mikor az egyszerű molnár legényből törökverő hőssé lett Kinizsi egy-egy megölt törököt fog a két kezébe, egyet pedig a fogai közé s így tánczol. S hivatkozott egyéb példákra — de nem a magyar nemzeti történelemből — melyek nem egészen alkalmasak a humanizmus szellemének a gyermeki szívbe való beplántálására.

Ez lehet a Vázsonyi Vilmos tiszteletre méltó egyéni nézete, de azt határozottan állithatom, mint jelen volt szem és fültanu, hogy ezt az egyébként nem a legsikerültebb példát sem abból a szempontból hozta fel, hogy ezzel bepiszkolja nemzeti történetünket, dicső multját stb.

Sőt ellenkezőleg úgy a csarnokban, mint később a függetlenségi és 48-as párt tagjai előtt mondott beszédekben szónoki lendülettel magasztalta nemzetünk dicső multját, szó szerint a következőket mondva: „A mult dicsősége megdobogtatja a mi sziveinket; s önérzettel mutatunk a mi nemzeti hőseinkre: Bocskayra, Bethlenre, a Rákócziakra, kik nemcsak nemzetünk politikai szabadságáért, hanem a jog-egyenlőségért is küzdöttek.“

Egy másik beszédében pedig azt mondta ugyanakkor, hogy a függetlenségi párt a demokrata-párttal egy célra törekszik, de míg a függetlenségi párt első sorban a közjogi önállóságot akarja kivívni, s csak azután a demokratikus intézményeket, addig a demokrata párt első sorban a népjogokat, a népuralmat akarja megmenteni s ha majd sorsa intézésében a döntő tényező egyedül a magyar polgárság lesz: önmagától fog bekövetkezni a nemzeti függetlenség.

„Mikor a közlekedés útjába akadályul meredő sziklán alagutat akarnak furni: nem egy oldalról, de két oldalról kezdenek a szikla kivágásához; így vagyunk mi is a függetlenségi párttal; s én annak a dicső pillanatnak mielőbbi bekövetkezésére üritem a B. Nagy János uram kis kulacsát, hogy munkánk befejeztével, céljaink elérésével, hazafias, nagy kötelességeket teljesítő csákányaink mihamarabb összecsenjenek.“

Vázsonyi Vilmossal elébb Varga Lajos, majd Bakonyi Samu barátaink bocsátkoztak szelid polémiába, utóbbi azzal végezte beszédét: „Egy a mi törekvésünk, kedves Vilmos barátom! s légy te — mint már voltál — újra egészen a mienk.“

Mindezeket szükségesnek tartottam felhozni annak illusztrálására, hogy Vázsonyi Vilmos egész debreczeni szereplését senki se nézte oly sötét szemüvegen, mint ifj. Móricz Pál t. szerkesztő társam; s hogy tegnapi hazafias filipikáját csakis az idézhette elő, mert t. barátomat tévesen informálták.

Benedek János.

Panaszunk a husáruló helyről.

(Nyilatkozat.)

A tek. tanácshoz ezimezve ezen panaszos nyilatkozatot illetőleg kérvényt vettük a husárucarnok ketreczeiben nyomorgatott összes borjuvágó társaságtól. — Lehetetlen agyonhallgatni ezen egyszerű embereknek megdöbbentő egyszerűséggel és igazsággal előadott panaszait, a melyeknek jogos orvoslása haladékat nem tűr.

A panaszos levél így hangzik:

A Simonffy téren elhelyezett borjuhus áruló helyiségekről felmerült ugyanis az a kérdés több oldalról,

hogyan ezen a dióhéjba kényszerített áruló helyeken mi a hiba és melyek a kifogásaink? Nyilatkozunk. Mi csak mint egyszerű emberek vagyunk ott naponta a közkiszolgálást teljesíteni és van elég alkalmunk annak a nehezebb és rosszabb oldalait átélvezni. Elsoroljuk.

Először is, mikor a Simonffy utcába lemegy valaki, fogalma sincs arról, hogy ezen szűk, sötét utcában még hust is áruljanak, mikor ez a tér nem is piacztért képez, csak két díszes palotát; most menjünk csak feljebb. Ott találjuk négy szakaszban az alatt a díszes palota alatt az ugynevezett husárulót, bedrótolt ketreczeket. Itt árulnak a közfogyasztásra szánt borjehusokat, ahogy az első helyet elérjük, ott találunk vagy tíz asszonyt, mind borjehus árulót. Az ezen össze szorongatott helyzetben a vásárlóknak alig marad annyi tér, ahol ki vagy bemehessenek. Most menjünk csak tovább. Elérjük a második termet, vagy inkább sikátornak nevezhető helyiséget.

A két felől ledrótolt ketreczekben árulnak oly szoros helyeken, hogy megmozdulni is alig képes benne az árus, nem hogy még a drága pénzen beszerzett áruját ki tudja rakni, kellőleg a veszélytől megőrizni, mert ezen helyiségek közutai is oly szűkek, alig egy méter széles és még hozzá olyan sötétség uralkodik bennük, hogy még 9 órakor is gyertyát vagy lámpást kell hogy égessünk; most már igaz ugyan, van gáz is bevezetve, minden sikátorban kettő. Ámde menjünk tovább. Most kezdődik ismét közben egy grádics eljárás és azután a harmadik termet érjük el, ez is olyan szűk, sötét helyiség, mint az előbb felsoroltak, csak azzal különbözik, hogy erre 4 ajtó nyílik és van olyan léghuzam benne, hogy teljes betegséget vagy nyomorúságot hagy maga után. Most itt midőn befordulunk, jobbra érünk egy nagyobb helyiséget, ez talán valamennyire nevezhető teremnek. Ez a terem körül van ketreczel, a melyekben borjehust árulnak. A terem közepén patkó a aku, alacsony áruló helyek vannak, ahol a libahust árulják. Ez a terem el van látva egy főbejárattal és két-két keresztajtóval. Itt van az igazi látványosság, mikor ide bejön a vevő, ki sem látszik az árunk, hogy hátrább mit is árulnak? Ha pedig valamelyik ajtón ki vagy bemennek, oly léghuzam van, hogy egyáltalán egészségünk nemcsak veszélyeztetve van, hanem tönkre van téve.

Most következik a pincze vagyis a hustartó helyiségünk. Van egy 30 grádicson lejárás pincze, de egyéb semmi. Most, ha a hust lehordjuk is, hova, mire rakjuk? Természetesen a földre. Mert más alkalom nincs! És mindezekre mégis panaszunk ne le-

gyen, holott a termék falain és padlásain a víz csap le, az árúink megnyálkásodnak, megromlanak.

A vevő közönséget nem vagyunk képesek egészséges hullal kiszolgálni, mert lehetetlen, azért is a vevőink máshol, más mészárszékekben szerzik be szükségleteiket, nem tölünk, hogy oda lejöjjenek borjehust venni, mikor más piaczon úgy hust, mint egyebet is bevásárolhatnak; mert itt piac nincs és nem is lesz soha forgalom.

A tekintetes városi főmérnök ur azzal védekezik, hogy le hozza a piaczt, de hová? Mikor nincs már térség itt, hiszen ami kicsi volt, betöltötte azzal a néhány bódéval, a melyet rácsináltak. Hát már ez minden forgalmat meghoz?

Persze, ha lejön a hely megvizsgálására egy pár bíráló bizottság, mint már volt szerencsénk, nagyon alkalmasnak és jónak találják, az mellékes, hogy mi néhány hónapok alatt, nem is kell hogy évek teljenek bele, tönkre megyünk; mert erre is van felelet, az hogy azért van a szegényház, aki elpusztul: menjen oda! És ha az ilyen árulóhelyekre mégis van bátorságunk panaszkodni, hogy mi is közterhet viselő szegény iparosok ilyen helyen elpusztulunk, azt feleli rá a kiküldött véleményező urak egyike: „hátha szegény, ne kereskedjék”, de ha a hely szűk volta miatt panaszkodunk, az rá a felelet: „nem táncz terem ez, úgy térjenek benne, ahogy tudnak.”

Mi mindezekre csak azt mondjuk, hogy ilyen husárucsarnokot még nem láttunk sohasem széles e hazában; pedig hogy a mi akik Debreczen városnak, évente annyi sok ezer koronával, úgy fogyasztási, úgy közvágóhídi költségekkel, úgy bérletfizetéssel megszórt ötven, hatvan szegény családos iparos sérelmét ne vegyék figyelembe, hanem a tekintetes városi főmérnök ur vasakarátának legyünk alávetve kényszerített helyzetünkkel, ez hallatlan dolog.

Azért kérjük a Tekintetes városi tanácsot, mint több oldalról sanyargatott szegény iparosok, méltóztassék a régi gróf Dégenfeld téren levő, régi áruló helyeinket visszaadni.

Mély tisztelettel, alázatos szolgáló
az összes borjuvágó társaság.

Dr. Vázsonyi Vilmos demok-rata képviselő szabad-előadása.

Az ige szavaival élünk, midőn itt közöljük dr. Vázsonyi Vilmos urnak szombat esti szabadelőadását.

„Mégmértetett és könnyűnek talál-tatott”, haogzik az ige, ha az elfogultlan

olvasó közönség türelemmel végig olvassa ezt a beszédet, önmagától ítéletet formálhat afelől, hogy Vázsonyi dr. ur mennyiben van hivatva Magyarország reformálására és vezéri szerepre.

Ime az előadás:

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

As első dolog mit be kell vallanom, hogy önök bizonyára csalódnai fognak az én szabad előadásomban. Nem tartozom azok közé, kik a politizálást összekapcsolják a bellesztrikával. Azon unalmas politizálók közé sorozom magamat, kik nem foglalkoznak a bellesztrikával. Én egy politikai agitátor vagyok mert a politikában, bár más formában mindig egy és ugyanazt kellhangoztatni. Az elvhőség a bellesztrikában nem nyújt gyönyörűséget. a politikában ellenben kötelességet.

A téma, melyről önök előtt szólni akarok, semmiféle kapcsolatban nincs egymással. Ez a téma az örök béke s az örök párbaj kérdése, ez a két kérdés mégis szoros kapcsolatban van egymással; mert a háboru a népek párbaja, a párbaj eg esek háboruja. Egyaránt leleplezhető ez, mert mindakettő képmutatás.

Az örök békének nagyszámu hívei vannak Európában, közöttünk, magyarok között is, akik interparlamentáris konferenciák tartásával akarják megvalósítani az örök békét.

Ezek a békebarátok az örök békét kívánják megoldani; mert az megoldhatatlan. A béke eszméjének gyakorlása csak a sportnak egy neme. Tudják önök jól, hogy a sportnak különböző nemei vannak. Egyik tájtékpipát, másik bélyegeket, szivarvegeket, előkelő szivarok papírjait gyűjtik, de vannak hölgyek — mert az örök békének sok hölgy hódolója is van — kiket a sportnak ezen nemei nem elégitenek ki s hogy ujjabb dolgot eselekedjenek, az örök béke problémáját akarják megoldani.

Amióta az orosz czár Murawiew minisztere által kibocsátotta a béke érdekében ösmert körlevelét, azóta az udvarképes lett, amióta nálunk az örök békének főszószólója Apponyi gróf, azóta nálunk szalonképes.

Megmagyarázom önöknek miben van a képmutatása az egész béke mozgalomnak. Abban, hölgyeim és uraim, hogy a béke apostolai elfelejtik, hogy míg Európában két abszolút állam van, Orosz és Törökország, addig a legalkotmányosabb országokban is a régi elvek szerint kormányoznak. Míg tehát a népek nincs beleszólási joga a béke és háboru kérdéséhez, addig képmutatás az egész. A béke apostoloknak legelső kötelességük az lenne, hogy megszerezzék a népek azt a jogot, hogy beleszólása legyen a béke és háboru kérdéséhez. Maga a nép sohasem kívánja a háborut, sokkal komolyabb dolga van. Salisbury mondta nem rég egyik beszédében, hogy most nem a dinasztia, hanem a nép kívánja a háborut. Ez az állítás hölgyeim és uraim a világ legnagyobb hazugsága. Azok, kik az utcákat végig lármázzák, az nem a nép óhaja, hanem a megfizetett csöcseléké. Zola a na yhirü író egyik, a Debacle cz. regényében is kifejezést ad, megírja, hogy a nép nem kívánja a háborut. Ennek a regénynek II. tejezete a szedáni ütközetről szól. Mesteri tollal írja le Zola a háboru lefolyását s emellett gyönyörűen festi a nép akaratát. Közvetlen amellett ahol az emberek öldöklök egymást, egy paraszt szánt vet, nem is ügyel a körülötte zajló véres ütközetre. Ez a nép akaratára — a munka.

Meg kell még azt is említenem, hogy a békebácsik s a békenénik mozgalma élcezes is. Ezek az urak s hölgyek több tervet dolgoztak ki. Először is megkell nyerni az eszmének a munkásokat. Hiszen azok csakis a békét akarják.

Apponyi Albert gróf felvetette azt az eszmét, hogy a békemozgalom eszméjének megkell nyerni a sajtót. Természetes, mert a háború olyan mint a fiatal, kezdő, tehetségesebb író, reklam nélkül nem boldogul. Elfelejtik azonban, hogy egységes sajtó nincs. Ahány elv, ahány az érdek, annyiféle a sajtó is. Az angol kapitalisták pl. tartják fenn a sajtó azon részét, melyek az angol háború folytatását sürgetik. Az egész sajtóról beszélni, oly neme az öntudatos idealizmusnak, mely soha sem valósítható meg. A sajtó nem egyéb, mint a társadalom tagultságának egyik kifolyása s nem önálló hatalom. Nem arról van szó, hogy meggyőzzék az embereket, rossz-e vagy jó-e a háború, hanem csirájában meg kell folytatni az erőszakot — mert a háború csak erőszakosság — demokratikus politikát kell teremteni, a népet kell döntő tényezőnek megtenni s akkor majd az dönti el, háború kell-e vagy béke.

A békebarátok képmutatását legjobban leleplezi a párbaj. A háborúnak, a párbajnak is a forrása, az erőszak. Csodálatos, hogy ezek a kemény urak, az egyesebb háborújával, a párbajjal nem foglalkoznak, az ellen nem tesznek semmit, holott ezt könyven megakadályozhatnák, mint a tömegek háborúját. Ha erre használták volna fel tekintélyüket, nemes erejüket, ezt sikerült volna megoldaniok, de mert itt tudtak volna eredményt elérni, nem tettek semmit. Ehelyett mást tapasztalunk. A milleniumkor Budapesten interparlamentáris békekonferenciát tartottak. Egy francia békebarát felvetette a kérdést, aki a háborúnak ellensége, az a párbajnak is kell hogy ellensége legyen. Felállottak erre az olaszok s a lovagiasság magyarok s tiltakoztak ellene, mert — ugymond — a háborút ki lehet irtani, de a párbajt nem, enélkül nem élhetünk. Ime itt a képmutatása az egész mozgalomnak. Láthatjuk tehát, hogy a vérontás kultusza bele van oltva egész társadalmunkba.

A mai iskolai neveltetés a vérontás apológiája. Ott van a történelem. A történelmet tanulva, folyton verekedést, csatározást tanulunk. A zsenge ifju nem hall nagy szellemekről, tudósokról, hanem a nagy hős Kinizsíról, ki félkezével felemeli a malomkövet, ki husz törökkel viv egyszerre, egy-egy megölt törököt fog a két kezébe, egyet a fogai közé s így tánczol. Mikor az ifjuság folyton a vérontás gloriifikációját hallja, olvassa, természetes az ifjuságban feleled a vérszomj, a szelidített kultúrbeestia ver gyökeret. Ha feladatát akarja teljesíteni a pedagógia, a vallás, akkor ezt ki kell irtani, gyökereiben megtámadni, s ha ezt a feladatot teljesíti, akkor a társadalomban nem az erőszak, nem a vérszomj fog érvényesülni.

A párbaj intézmény erre azt mondják, hogy az magyar hagyomány. Ez nem áll. A párbaj germán hagyomány, mely régen az igazságszolgáltatáshoz tartozott, de ma p i p e r k ö z l o v a g i a s k o d á s. A század elején a rendi korszakban csak elvétve volt párbaj, a jobbágyok, a polgárok előtt ez az intézmény teljesen ösmertlen volt, még a magyar nemesség sem ösmerte. Midőn a rendi régi tényezők elvesztették hatalmukat az alkotmányban, a párbajjal akarták azt a társadalomban pótolni.

A párbaj nem egyéb, mint a régi tényezőknél az a szándék, hogy a polgári

társadalmat terrorizálják, előkelő casinók jogot formálnak ahoz, hogy a becsületet kimerjék akárcsak a bort. A polgárságot nem vette észre, hogy terrorizálni akarják.

A magyar parlament a világ leglovagiassabb, legbecsületesebb parlamentje s még sem akadt senki, a ki szembe mert volna szállni a párbajjal. Az is természetes, minél jobban fejlődött a párbaj, annál nagyobb volt a társadalmi korrupció is. A közeleti üzerek és sikkasztók párbuzamosan szaporodtak a párbajjal. — A párbaj becsület és polgári becsület között az a különbség, hogy míg a lovagiasság becsület az igazi. A lovagiasság szerint az a becsület, aki erőszakos — aki üt: az becsület, aki ütetik: az becsület. A kalapács becsület, mert az üt, az üllő becsület, mert az ütetik. A mi parlamentünk nem igazi népképviselő. Másutt csak polgári becsületet ösmernek, sajnos, nálunk önfeláldozó honatyaik ülnek a parlamentben, a kik a párbajképtelen csőcselékkel kezelt fognak s azoktól fogadják el a mandátumot s épen ezért vannak a választói jog még szelesebb kiterjesztése ellen. — Ausztriában, a parlamentben számos azoknak a képviselőknél a száma, a kik nem párbajoznak, Bécsnek — előttünk magyarok előtt nem éppen kedves — pelgármestere nem párbajképes, de azért udvar képes. Az osztrák klérikalikus dogmáikra hivatkozva nem párbajoznak, de mi nálunk krakélérek a klérikalikusok a kik megáldatják kardjukat mielőtt párbajba mennének s a keresztény temetésről a világot se mondanának le, ha ők maradnak a platon.

A mi alkotmányunknak hármass kamara rendszere van. A főrendiház s a képviselőház mellett ott áll a harmadik: a lovassági laktanya. Ez az ultimátio a politikai ügyek elintézésére. A mi társadalmunkban jelenleg nagy baj az, hogy a polgári társadalom siet majmolni a nagy uraknak a becsületről fel-fogását, csak az alsóbb réteg és a munkás osztály maradt épen. Betört, tért hódított ez a majmolási szellem a kereskedőknél, a tudósoknál, a hivatalnokoknál.

Ezek a majmolók vallhatják ugyan ezeknek a becsületüket, de becsülésüket megnyerni sohasem fogják.

Ezután a párbajesetek humorára sorol fel megtörtént dolgokat. Majd így folytatja:

A párbaj képességért való küzdelem fogja el az egész társadalmat, nem tudjuk sohasem, hogy hol kezdődik a párbajképes-ség. A párbajképeség egy kis klikktől függ. Szerintük az a párbajképes, a kikkel ők párbajoznak s akkor párbajoznak a mikor nekik tetszik.

Mint már említettem, a lovagiassági ügyek szaporodásával emelkedett a szédelgők, a gazemberek száma. Papp Béla, Kri-vany, dr. Korotnai stb. becsületbírók voltak s ha gyalázatos bűnök ki nem tudódnak, tovább is itélkeztek volna a felett, ki a becsületesebb ember, ki nem.

Ezeknek az uraknak a fejfájára bátran fellehet írni:

Meghaltak becsületlenül, de mindvégig lovagiassan!

Én pedig arra kérem önöket, ha egyszer én is kidőlök az élők sorából ezt irassák fejfámra:

Nem volt sohasem lovagiasság, de mindvégig becsületesebb!

Az elnyomott lengyelek.

(Az erőszak uralma alatt.)

Másfél évszázada csaknem, hogy Lengyelországot felosztotta a durva erőszak. Akkor alig beszélte 8 millió

ember a lengyel nyelvet, a nemzet teljesen elzüllött, a nemessége romlott volt, népe gyöngé, ma pedig 36 millió ember beszél a lengyel nyelvet, a nép pedig megerősödött minden üldözés dacára is. Az eszme pedig, hogy Lengyelország föl fog támadni halottaiból, sokkal inkább él ma, mint félszázad előtt. Nagyon érdemes ezzel éppen nekünk magyaroknak foglalkozni, mert hiszen nálunk most csaknem olyan állapotok uralkodnak, mint annak idején Lengyelországban. A három felé darabolt Lengyelország népe megmaradt lengyelnek, ápolta ősi nyelvét, a nemzeti hagyományokat és — ez a legfőbb talán — példás hűséggel ragaszkodott az ősi rögökhöz, melynek minden kis göröngyét lengyel vér áztatta. Ausztriában nem lett osztrákká, Oszországban muszkává, hanem mindenütt megmaradt lengyelnek.

Most csöndesség uralkodik a lengyel földeken. A nagy nemzeti munka korszaka ez, amely azonban csak előkészület az újabb szabadságharcra. Csak alkalomra várnak.

Az irodalomban a lengyel írók vetekesznek minden nemzetek íróival. Az ő irodalmuknak most van a fénykora. Az ő Sinkiewicz Henrikjük bálványozott írója az egész világnak. Festők mesteralkotásait minden nemzetek művészvilága megbámulja, Styka Jan és Kossák alkotásai előtt kalapot emel minden nemzet és nincs ember a világon, aki meg ne siratná legalább ezt a szerencsétlen nemzetet, ha a munkájukat, a szabadságszeretüket, az érzéketlen vásznakon megörökítve látja. A szobrászatban, a színművészetben is versenyre kelnek az egész világ művészeivel.

Maga a köznép a maga nagy erejével és erkölcsi tartalmával csak most kezd kibontakozni. Nagy szó ám az, mikor a vutki és pálinka ivásáról néhány évtized alatt le tudott szokni a lengyel paraszt. De még nagyobb eredmény az, amit a lengyel papság elért a családi élet tisztaságai tekintetében. A daczos büszke lengyel főnemesség is megvezekelt. Ma már egyet tud érteni az egykori jobbágyaival.

Hiába telepítettek közéjük oroszokat vagy németeket, a lengyelekre ez nem birt hatással. Ellenkezőleg. A németek már a második nemzedék alatt teljesen ellengyelekedtek. Hiába tiltották el a lengyel szót, hiába csukták be a lengyel iskolákat, hiába kényszerítették őket, hogy orosz és német iskolába járassák gyermekeiket, a családi tűzhelyek alakultak át lengyel iskolákká, ahol az apk és anyák tanították a gyermekeket az igazságra.

Az elnyomatás alatt kifejlődött az összetartás közöttük és az ősi földet nem engedték idegen kézre. A német

telepesek, akik ingyen kapták a földjeiket, adómentességben és minden elképzelhető kedvezményben részesültek, nem bírtak versenyezni a pozeni lengyelekkel.

Husz-harmincz év alatt az ingyen kapott német földek mind lengyel kézre jutottak.

Se erőszak, se ravaszság nem használt. A lengyel ellent állt. Tudja mindenki, hogy senkiben nem bízhat, csak a saját erejében. Az erők gyarapításával pedig mindig közelebb jutnak az eszméhez, mely minden lengyel szívében él, hogy — föltámad még Lengyelország!

Az isten is úgy akarja, ha állítólag az ő kegyelméből dicstellenül uralkodó, koronás zsarnokok hallani sem akarnak róla.

Rostkovitz Arthur.

NAPI HIREK.

Rákosi Viktor üdvözlése.

A budapesti egyetemi ifjak küldöttségileg keresték fel Rákosi Viktort. Megköszönték neki legutóbb a parlamentben mondott beszédét, melyben a budapesti német zengerájokat ostromozta és egyidejűleg védelmébe vette a német zengerájok ellentüntető egyetemi ifjuságot is. Egyébként Rákosi Viktor fellépése kerületében is a legjobb hatást keltette.

A kórházi bizottság ülése.

Debreczen város kórházi bizottsága esztortökön délután Körner Adolf tanácsnok elnöklésével ülést tart.

Rendkívüli tanácsülés.

Debreczen város tanácsa ma d. e. 10 órakor a polgarmester elnöklésével rendkívüli tanácsülést tart. A mai rendkívüli tanács ülést azért hívták egybe, hogy a múlt évi hátrányokról referáljanak.

A husárucsarnok ügye.

A már oly nagy hullámokat felvert husárucsarnok ügyében, mint tudjuk a tanács három tagu vizsgálóbizottságot küldött ki, vizsgálják meg az oly sok panaszra okot adó husárucsarnokot és e vizsgálatuk eredményéről tegyenek jelentést. A bizottság elkészítette jelentését, mely szövege szerint így hangzik:

Tekintetes városi tanács!

Múlt évi decz. hó 23-án 16671 sz. a. kelt végzésével az összes iratok kiadása mellett megbizattunk az iránt, hogy a Simonffy-u. városi bérházban levő husáru csarnokokat vizsgáljuk meg és tegyünk arra nézve jelentést, hogy a kérvényben foglalt kifogásoknak mi alapja van? továbbá, hogy közegészségi szempontból tehető-e ellene alapos kifogás és netalán jogos és alapos kifogások mimódon lehetnének megszüntethetők? és végre hogy általában a kérvényre vonatkozólag adjunk véleményt.

Ezen megbízatásunkból kifolyólag a f.

hó 11-én d. e. a husáru csarnokokat alapos vizsgálat alá vettük és véleményünket a következőkben terjesztjük elő:

I. Az I. II. és III. sz. husáru csarnokok berendezése a közegészségügyi követelményeknek teljesen megfelelő. Azok magas, czélszerűen berendezett és jól szellőztethető csarnokok, ahol is a köztisztaság tökéletesen és könnyen fentartható és így azok ellen közegészségi szempontból alapos kifogás nem emelhető.

Észrevétel, illetve kifogás egyedül a két sor fülke között futó és a vevőközönség közlekedésére szolgáló utnak kissé szűk volta miatt emelhető, de ezen segíteni nem lehet, mert már a kész épület volt az irányadó és a husáru fülkék kisebbre nem vehetők.

II) Az ugyanazon bérházban a 8-ik sz. bolt helyiség ellen — mint a mely nem ilyen célra készült — közegészségi szempontból alapos kifogás emelhető, mert padlózata faból lévén a vért és egyéb hulladékokat magába veszi és az alaposan meg nem tisztítható, — továbbá a falak csak meszelték lévén, azok le nem moshatók és így naponként szennyeződik és ezáltal tisztátalan kinézést nyerne és végre azok az ideiglenesen és sürgősen előállított áruasztalok sem a köztisztasági, sem a közegészségügyi követelményeknek meg nem felelnek.

A helyiség ugyan olyan módon volna átalakítandó, illetve berendezendő, mint a hogy az I. II. III. számú husáru csarnokok.

III.) A pinczék magasak, tágasak, szárazak és szellőztethetők.

A fentebbiek alapján indítványozzuk:

1 ször, hogy a husáru csarnokban levő felső ablakok, — melyekhez való jutás sok nehézséggel van összekötve, könnyű szerkezettel láttassanak el, hogy azok szellőztetése a legpontosabban eszközölthessék.

2-ször: Intézkedés teendő arra nézve, hogy a naponként visszamaradó husneműek az árulás befejeztével onnan eltávolíttassanak, illetve a pinczékbe vitessenek; hogy így az árucsarnokok és az azokban levő fülkék naponként gondosan megtisztíttassanak.

E pinczékben volnaok elhelyezendőek az árulók jégszekrényei, amelyekbe a megmaradt husneműek vitetnének. Egyáltalában megengedhetőnek nem tartjuk, hogy a jégszekrények az árucsarnokokban, illetve az egyes fülkékben helyeztessenek el, mert egyfelől azok által a fülkék szűkekké válnak, másfelől pedig az azok háta mögé eső hulladékoktól a fülkék naponként alaposan meg nem tisztíthatók.

Végül nem mulaszthatjuk el tisztelettel jelenteni, hogy ugy ezen mint más ízben is tett vizsgálatunk alkalmával is arról győződünk meg, hogy a kérvényezők nem annyira a husáru csarnokok berendezése ellen zúgolódnak, hanem inkább a bérösszeg magaságát tartják elviselhetetlennek.

Debreczen, 1902. január 14.

Boezkó Sámuel, rendőrfőkapitány, dr. Sárváry Gyula, tisztifőorvos, Aczél Géza, főmérnök.

A városi tanács legközelebbi ülésében határoz a husáru csarnokok ügyében.

Versengés az M.-szigeti színházért.

A színházbizottság tegnap délután tartott ülésén hosszú vitára adott alkalmat M.-Sziget tanácsának átirata, melyben tudatja, hogy az idén még a nyári állomást nem Makónak, hanem Komjáthynak adja ki. Kényes kérdés volt ez, mert a Szigettel kötött egyezmény értelmében Makónak má-

jus 10-től már joga lenne Szigethez, de viszont Debreczen Makóval okt. 1-től kötötte meg a szerződést s ő ez időtől igazgatója a debreczeni színháznak, viszont Komjáthynak debreczeni szerződése júniusban jár le. Így tehát júniustól októberig van ugyan választott igazgatója Debreczennek, akivel azonban a szerződést október 1-től kötötték meg. Az egyezmény szerint Makó igazgatója a színikerületnek, a szerződés szerint azonban nem. Hosszas vita indult meg e felett s a vita végeredménye az lett, hogy elhatározták: a színházbizottság ezidőszert nem képes megállapítani, milyen javaslatot terjesszen a tanács elé, mielőtt Makó igazgatót és gróf Festetich Andort a színészet felügyelőjét meg nem hallgatja. Véleményt csak e két férfiú véleménye után mond s épen ezért elhatározza a bizottság, hogy meghívja Festetich grófot és Makó Lajost és az ő jelenlétükben békésen igyekszik a vitás ügyet elintézni.

Presbytari ülés.

Az ev. ref. egyház presbiteriuma a január hó 19-én el nem intézett ügyek tárgyalása végett f. hó 22-én szerda d. u. 3 órakor a szokott helyen „másodszori meghívásra” gyűlést tart, melyen tehát az egyházi törvények 30 § a értelmében a jelenlevő többsége határoz.

Negyedszázados jubileum.

Beküldetett: A „debreczeni főiskolai gyorsíró-egylet” a jelen évvel ahhoz a háttérkőhöz ért el, a melynél már negyedszázados multra tekinthet vissza. A mult küzdelmei és lelkesítő példái kedves kötelességet hártanak reánk, hogy irányukban kegyeletes tiszteletünk és elismerésünk adóját lerójuk, kik az egyletnek jelenleg tagjai vagyunk. Ezt a jövő hónap 15-én tartandó ünnepélyünk keretében kívánjuk megtenni. Épen azért tisztelettel kérjük mindazokat, kik a lefolyt negyedszázad alatt mint az egylet tagjai szerepeltek, hogy czimeiket velünk közölni sziveskedjenek. A leveleket a főiskolába kérjük intézni. A „D. F. Gy. E.” elnöksége.

Névszerinti szavazás.

A törvényhatósági bioottságnak 1902. január hó 30-án tartandó közgyűlésén névszerinti szavazás fog megejtetni és pedig első ízben 1. Az Oláh-ház ondódi földjének 2. Az Apafi-utcai 145. sz. a. teleknek is másodizban a Barcsai-féle ház ondódi földjével elidegenítése felett.

Tátrafüredi dráma.

Két évvel ezelőtt, augusztus hónapban halva találták a Tátrafüred melletti széplaki erdőben Flesch Zsigmond gazdag bécsi magánzót. Szerencsétlenségnek esett-e áldozatul, vagy gyilkos kéz ontotta-e ki életét: rejtély volt sokáig. Fialat barátjával, Füzesséry Emil, nyitra vármegyei aljegyzővel vadászatra indult Flesch Zsigmond és e közben történt, Füzesséry állítása szerint, a végzetes szerencsétlenség. Valami bójótban megbotlott, s ekkor dördült el fegyvere. A lővés után Flesch halálosan megsebezve rogyott össze. A bűnvizsgálat befejezte után a löcsei királyi

törvényszék vádpanaszára az ügyész indítványára gondatlanságból okozott emberölés vétségért helyezte vád alá Füzesséryt. A vádpanasz eme határozata ellen az elhunyt Flesch Zsigmond testvérének Flesch Alfrédnek jogi képviselője Keszits Antal dr. a ki mint pótmagánvádoló szándékos emberölés büntetése miatt nyújtott be Füzesséry ellen vádiratot, fölfolyamodással élt a kassai királyi táblához. A tábla azonban elutasította a fölfolyamodást annál az oknál fogva, mert a pótmagánvádoló jogában nem szenvedett csorbát, sem anyagi kárt. A löcsei királyi törvényszék ebben a bűnyűben a főtárgyalást az évi február hónap 4. kére tüzte ki. Összesen négy tanút idéztek meg. Füzesséry Emil védője Radnanszky Béla dr. lesz.

Az adó.

A pénzügyminiszter ur és lelke közegének jóvoltából kifogyhatatlan téma lesz belőle. Nem vagyunk olyan naivak, hogy Lukacs Lászlót okoljuk azért, ha az államháztartáshoz pénz kell, de a pénz összeszedésének különböző módjaitól bizonyára az övé a felelőség. A legujabb mód érdek és különös méltó arra, hogy egy kicsit beszéljünk róla. Mintha nem volna elég a régi, új zaklatást talált ki a különben is végig gyötört közönség bosszantására. Új zaklatást, új költségekkel. Divatha hozta a folytonos biztosítási végrehajtást. Ha ugyanis jan. 1. ki nem fizetted a reád szabott adót egész összegében, már megjelenik a végrehajtó és biztosítékul előre lefoglalja butoraidat. — Így megy ez minden negyed, vagy minden félévben, ha az ember január 1-én véletlenül nem rendelkezik annyi pénzzel, hogy honpolgári köteleességét teljesítse. Ez a zaklatás nemcsak bosszúsággal jár, hanem pénzbe is kerül, mint általában minden érintkezés a hivatalos hatalommal. — Nem kell éppen nemzetgazdásznak lenni az embernek, hogy tudja, hogy siralmasabb gazdasági viszonyok még nem igen voltak Magyarországon mint éppen a napjainkban. — Reményünk lehet tehát még arra nézve is, hogy a biztosítási végrehajtás néhányszor szerepelni fog még az ugynevezett jobb módú emberek körében is. A szegény ember pedig? Ugyan ki az ördög törődik ma a szegény emberekkel, az az az az elöregtelt sem vehetik maguknak, hogy az ujságban kiabáljanak.

A „Magyarok Csillaga”.

Amerikai lap jellemző sorokat ír az Amerikába számkivetett magyar testvérek megvetéséről. Ugyanis ezeket írja: — Valamit tennünk kell, hogy a benszült angolok ellenszenvét letörjük. Az a téves tudat ugyanis, hogy a Hungarikon egyenlő fogalom a barommal, nem halt ki még minden angol szívből, mert ott ahol csak teheti, ugyan csak csunyául bánik el a magyarral. Legutóbb például éppen karácsony másodnapján történt, hogy egy Pittsburgból Homesteadra jövő villamos kupéba több magyarült be este 7 óra előtt, a kik közül egy fiatalember szivarozott. Lehet, hogy egy kicsit jó kedve is volt, de hát hiszen az amerikaiak között is találkozik ilyen, mert a kundoktor felszólítására nem tette le a szivarját, mire a kundoktr ugy kidobta a kupéból Franks-townban, hogy eszméletét veszítve terült el a földön. Ez a dolog este 7 óra 5 perckor történt. Miután sem a kidobott magyar embert, sem pedig annak rokonait nem is-

merjük, azért kérjük az ott jelen volt magyarokat, mint a sérültet, vagy annak rokonait, hogy nevüket tudassák velünk, mert a felháborító esettel szemben mit tesszük meg a magunk emberbaráti kötelességét.

Adományok a szegény anya részére.

Vottuk a következő sorokat: Öv. Tóth Lajosné szül. Balog Eszter dohánygyári munkás súlyos szembajával ápoliatik kórházunkban 3 kiskorú gyermeke (a legnagyobb 12 éves) magokra hagyatva a legnagyobb nélkülözés és nyomorban vannak. Tarsnői magok között gyűjtést rendeztek, a melynek eredményét 46 k. 68 fillért Vanicskó János gyártási ügyelő ur a mai napon azóli a keréssel adta át, hogy abból naponként bizonyos összeget adjak nevezett beteg gyermekeinek elelemre és tüzi fára. Midőn ezen nemes kötelességnek szívesen eleget tesztek, egyben köszönetemet nyilvánítom betegünk nevében a jószívű adakozóknak és Vanicskó ügyelő urnak. Debreczen, 1902. jan. 20. Tisztelettel Wisky Sándor kórházi gondnok.

Hírek a nagyvilágból.

A tokaji járás özségeiben, a világhíres tokaji bor termes 1901 évi terméséről ezen adatokat jelentik: Tokajban termelt 8855. Tarczalban 3668, B. Kereszturben 221. B. Kisfaludon 111, Szegilongon 784, E. Bényén 1012, O. Liszkan 1523, Tolcsván 5291, F. Horvátiban 8, B. Olasziban 368. B. Zsádányban 1177, B. Sárában 6., V. Ujfaluban 63 hektoliter Tokajban eddig vajmi kevesen adták el borukat. — **62.313 korona — balesetért.** A szegedi polgári törvényszéknek érdekes pört indítottak meg a város ellen. A pör tárgya abból az időből keletkezett, amikor a szegedi közúti hidat javították. A múlt év augusztus 7-én a javítás alatt levő hidon az Ujszegedről jött Grasselly Lászlóné urnő a lábát eltörte. Véletlenül reálépett egy leszögezetlen deszkára, ez megbillent és az urnő jobblábjával belezuhant egy nyílásba és pedig oly szerencsétlenül, hogy laba bokában eltört. A szerencsétlenül járt urnő hosszabb ideig orvosoltatta magát, Budapesten járt fürdőbe és a törés ugyan beforradt, de a szomorú balesetnek mindörökké megmaradt a nyoma. A család kártérítési pört indított a város ellen és a keresetet a minap nyújtották be a bírósághoz. Az ügyvéd keresetében a család nevében 62.313 korona 50 fillér kártérítést, esetleg 2400 korona évjáradék fizetésében kéri kötelezni a várost. A törvényszék február 11-ére tüzte ki a tárgyalást. — **Tíz milliós család.** Szófiában a Vecserná Posta az államnyomdában régebben elkötvetett család derült ki. A gyárban dolgozó munkások temérdek bélyeget loptak el, a melyeket azután lassankint forgalomba hoztak. A nevezett lap az államnak okozott kárt 10 millió frankra becsüli, de ez összeget tulzottnak tartják. Több letartóztatás történt. **Londonban szépségdíjat nyert magyar leány.** A londoni Potutson People című ujság nemrég azt a kérdést infezte olvasóihoz, hogy ki a szezon legszebb asszonya? A szavazatok tömegéből harmincz szépség került ki győztesen, s az angol lap most arra közli a nyertesek arcképét. A szépek közt nyolczadik helyen egy magyar énekművésznő; Révy Aurélie szerepel, a ki több hangversenyt adott Londonban, s egy ideig

a Copont Garden operának is tagja volt. A nyolczadik szépségdíj nem csekély siker, mert a többi hét híres szépség. A kisasszony 353 szavazattal jutott a nyolczadik helyre, míg a nyertes 624 szavazatot kapott. **Csendélet Bulgáriában.** Szófiában a maczedon bolgár forradalmi nagybizottság választmányára rendkívüli ülést tartott. Az ülés tárgya az volt, hogy Toncsev tábornok megsértette a Sarafov elnöklete alatt volt központi választmányt, a miért az ut választmány azon tagjai, a kik a régi választmányban is szerepeltek, elégtételt kértek. Toncsev tábornokofentartotta sértéseit s még azzal is megtoldotta hogy Sarafov Borist gazemberéek, sikkasztónak nyilvánította. E kijelentések után Sarafov hívei nekiettek a Toncsev tábornoknak, akit alig tudtak megvédelmezni barátai a tetleges inzultusoktól. — Toncsev tábornok rendreutasította a zajongó forradalmárokat és kivezetetessé fenyegette őket. Sarafov hívei erre nekiettek az ellenpártnak s a verekedésben négy ember súlyosan megsebesült. — **Kitiltott levelezőlapok.** A Romániában magánipar által előállított és Mihály ólah vajda mellképét ábrázoló, a magyar állam egysége ellen izgató képes levelezőlap postai szállítási jogát a belügyminiszterium vezetésével megbízott miniszter elnök megvonta. Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszter ehhez képest utasította a posta- és a távírda hivatalokat, hogy a levelező lapot a kitiltott nyomtatványok módjára kezeljék.

A levelező lapok megdrágulása és a közönség.

Mivel a postadíjakban változások történtek, az utóbbi napokban a tájékozatlan közönségnek sok kelemetlenségi tamadtak — a postával. E kelemetlenségek kerüése végett közöljük, ezen lapunkban már más-kor is szóvá tett birt: Bar a postának mindig voltak és lesznek oly lelkiismeretes tisztviselői, a kik egy dekagram súlykülönségnél irgalmatlanul megletelezik a közönséget, mégis anny letelezésre egyh mar nem nyílt alkalom, mint a legutóbbi napokban. A lev. lez. lapoknak a belföldi forgalomban való megdrágulásáról, bár azt hirlapilag eléggé bőven tudatta a postai kincstar a közönséggel, a közönség még sem vette azt elég kiterjedt módon tudomásul, úgy, hogy nálunk is sok százra ment január 12. óta a levelező lapok megletelezése, melyekre a belföldi forgalomban, miként azt ismételtlen hiru- aduik, épugy 5 filléres bélyeg illesztendő, mint a külföldiekre, illetőleg Ausztria és Németországba szánt levelezőlapokra. — A czinzettak jorése vonakodik a büntetés-pénzt megfizetni, a levelezőlapokon ritkán olvasható elég világosan a földöz címe, így a büntetés porto attól sem szedhető be. Miután pedig sem a czimzett sem a föl nem található földöz nem fizetik meg a portót, ezen kártyákat meg kell semmisíteni, ami ismét nagy kárára van a posta-intézmények jóhírnevének. Azért ismételtlen figyelmeztetjük a közönséget, hogy a levelező lapokra belföldi forgalomban is 5 filléres bélyeg használandó és a 4 filléres levelező-lapokat a postán ingyen kicserélik 5 filléres lapokra. A postautalványok, melyek szintén egy fillérrel megdrágultak, kevesebb a baj, mert a földöz-nál megmondja a félnek a hivatalnok, hogy egy filléres bélyeggei kell a lapot pótolni. Remélhetőleg néhány hét múlva rend lesz az egész vonalon a levelező lapokkal is.

A sikos járda áldozata.

Tegnap Koós Istvánót súlyos baleset érte. Borz utcai lakásán az udvaron eleszszolt s bal lába bokában eltört.

Az asztalosok bálja.

Az asztalos ifjak tegnap előtt este si került táncmulatságot rendeztek a „Bika” szálló disztermében létesítendő önképző egyesületük javára. A sikerült táncestélyen jelen voltak:

Asszonyok:

Borsi Károlyné, Bagdi Istvánné, Máté Lajosné, Orosz Mihályné, Nagy Ferenczné, Bak Józsefné, Nagy Gergelyné, Vas Lászlóné, Szendrei Sándorné, Szentjóni Lászlóné, Varga Istvánné, Kovács Béláné, Farago Sándorné, Balázs Istvánné, Miskolczy Andrásné, Csöreg Péterné, O. Szabó Béláné, Szabó Istvánné, Bacsí Sándorné, Szabó Junosné, Balla Lajosné, Bálint Józsefné, Engi Sándorné, Hubert Józsefné, Sallai Józsefné, Markovics Mártonné, Mészáros Ferenczné, Szabó Józsefné, Kiss Istvánné, Erbe Gezané, Cseresznyés Mihályné, Csubogi Györgyné, Arva Andrásné, Takács Istvánné, Liptai Józsefné, Kovács Mihályné, Vojta Gezané, Dinnyes Gyuláné, Gutí Mihályné, Kiss Lajosné, Nyári Péterné, Géder Sándorné, Vakovics Mihályné, Burai Istvánné, Tóth Albertné, Török Balintné, Bagoly Andrásné, Borsi Imréné, Kovács Károlyné, Galamb Sándorné, Labonc Sándorné, Varga Ferenczné, Csehi Mihályné, Kron Andrásné, Nagy Ferenczné, Szathmáry Györgyné, Meyhárt Jánosné, Fajert Józsefné, Oláh Jánosné, Varga Sándorné, Kozák Gaborné, Molnár Józsefné, Laskai Miklósné, Németi Lajosné, Éles Albertné, Kiss Józsefné, Ziegelbaum Mártonné, Kutasi Gaborné, Kallai Sándorné, Vincze Janosné, Kos Gyuláné, Balogh Istvánné, Szegedi Gyuláné, Tamassovszky Juliska, Szabó Imréné, Sulyok Józsefné, Balogh Imréné, Németh Lajosné, Babinsak Mihályné, Racz Istvánné, Karolyi Sándorné, Ullmann Károlyné, Papp Gyuláné.

Leányok:

Sallai Juliska, Csehi Eszti, Orosz Eszti, Orosz Juliska, Hadhazy Zsuzsika, Nagy Erzsike, Bak Mariska, Nagy Juliska, Szendrei Mária, Szentjóni Jolanka, Szabó Mariska, Szabó Juliska, Kovács Erzsike, Némethi Juliska, Tóth Eszti, Tóth Zsuzsika, Balázs Róza, Miskolczy Mariska, Szabó Mariska, Szabó Vilma, Bacsí Róza, Szabó Rózsika, Szabó Erzsike, Balla Mariska, Bálint Juliska, Bálint Mariska, Egi Vilma, Hebert nővérek, Otto Juliska, Izsebeni Zsuzsika, Mészáros Eszti, Orosz Mariska, Besenyi Juliska, Varga Róza és Mariska, Molnár Juliska, Loszka Mária, Máté Juliska, Éles Anna és Juliska, Kiss Eszti és Róza, Cserevnyák Mariska, Nagy Emma, Sulyok Zsuzsika és Erzsike, Babinsak Margit és Anna, Molnár Mariska, Sajó Erzsike, Karolyi Eszti, Ullmann Gizella, Pap Ida, Szabó Eszti, Merkovits Etelka, Kiss Erzsike, Cseresznyés Mariska, Csobai Juliska, Borbely Rózsika, Takács Mariska, Liptai Katalin, Liptai Juliska, Gutí Erzsike, Vojta nővérek, Beke Erzsike, Bagoly Erzsike és Juliska, Török Juliska, Tóth Mariska, Juhász Sarolta, Bagoly Etelka, Szathmáry Irma, Szathmáry Ilona, Borsi Eszti, Veselényi Juliska, Pethő nővérek, Szabó Eszti, Molnár Erzsike, Fajert Erzsike, Király Zsuzsika, Oláh Sárika, Varga Ilonka, Varga Mariska, Moskovszky Juliska, Bottos Juliska.

Egy szalma szál miatt.

A „Hajdu Böszörmény és Vidéke” írja: Zenzi Gábor a fürdő melletti kertjében lakó fiatal legény — mint halljuk — fuvarba menven, a szomszédból kért egy lovat a maga három lovához. Igen jó szomszédok voltak, oda is kölcsönözték a lovat. Este, hazatérve, Zelizi haza vitte a lovat s be-

vezette a szomszéd istállójába, a hol a szomszéd legénysorban levő fia vette át a lovat. miközben Zelizivel tréfált, kinek kabátjáról egy szalmaszál vett le, Zelizi rászólt, hogy ne piszkálja, mert arczul üti. A másik legény erre egy pisztolyt rántott elő s Zelizire sütötte, kinek arczába furódott a golyó. Zelizi ápolás alatt van, de azért — a szomszédosági jó viszonyt ez a „kis eset” nem zavarta meg köztük.

„Tartalékos tiszteknek és hadapródoknak”

szükséges egyenruhákat és felszereléseket előírás szerint legutányosabban és szolid kivitelben készít Falkenflug és Gottlieb egyenruházati és hadi felszerelési intézete Budapest IV., Váci-utca 34. Klotild főhercegnő ő. es. és kir. Fensége palotájában. Arjegyzéket és egyéb felvilágosítást ingyen és bérmentve küld ezen elsőrangú és megbízható cég.

Farsangi naptár.

- Jan. 23.** A polgári kerékpáros egyesület háziestélye a Dréherben.
Jan. 25. A kereskedő bála „Biká”-ban.
Jan. 26. Polgári kör bálja.
Febr. 1. Bohóc estély.
Febr. 2. Iparoskör bálja.
Febr. 5. Jóték. nőegyl. teaestélye.
Febr. 8. A jog. és tisztv. kör bálja a „Biká”-ban.
Febr. 8. A Stern-fele munkások bálja a Margitban.
Febr. 15. Fillér egyesület vigestélye.

SZINHÁZ.**Műsor.**

Szerdán, Ujházy Ede bucsufelleptével Czifra nyomorúság. Színmű. B. bérletben.
Csütörtökön, C bérletben Terézkapitány.
Pénteken, A bérletben A páholy.
Szombaton, B bérletben Gasparone.
Vasárnap, délután félhelyárral: A gyimesi vadvirág.
 Este bérletszűnetben A zsidó honvéd.

Constantin abbé.

Ujházi második vendégjátéka telt házat vonzott a darab megnézésére, mely maga is elég vonzó erő volna, de sokszorosan azzá teszi a mester utólrhetetlen alakítása. A két francia szerző darabja régi ismerőse a közönségnek, mint az igazi szalonvígjáték legkövetesebb példája. Vagy talán csak Ujházy művésze teszi azzá? Lehet. A darab középpontja a jóságos, kissé felszeg, de aranyzivű falusi plébános, aki kedves naivságával és páratlan jószívvel derűs teszi egész környezetét. Ezt a remekül konstruált szerepet oly aranyos bonhomiával, oly páratlan humorral s a mellett annyi realitással játsza Ujházi, hogy aki csupán olvasta a színművet, el nem tudja képzelni, mily meghatóan kedves alakká nőhet az az egyszerű plébános, persze az Ujházi nagy művészetének világitásában.

A vacsora jelenetében — hogy többet ne említsünk — minden mozdulata, az arckifejezése, a nézése, a legjelentéktelenebb szava is oly jellemző, annyira az életből kapott, hogy az ember bámul, mint lehet a szerep ily apró részecskébe mélyedő átdol-

gozása mellett is oly természetes, annyira közvetlen.

Környezete is méltó volt hozzá. Szabó Irma a töle szokott bájos egyszerűséggel alakította a józan gondolkodású amerikai lány szerepét. Komjáthy remek toalettjeivel hódított, Kiss Irén, mint mindig, most is ügyesen töltötte be a nem egészen neki való szerepet.

Komjáthy mint szerelmes hadnagy kissé szentimentális volt, máskülönből kellő gondossággal dolgozta ki szerepét. Jók voltak Breznay Anna, Bartha, Szathmáry kisebb szerepeikben, Szőke Sándor kezdetben akadozott, azután neki melegegett, de azért kellő tartózkodással játszott; így aztán játéka élvezhető volt. A tanulságot ebből figyelmébe ajánljuk.

(—s—c.)

A cseléd ügyéről.Irta: **Biró Géza.**

I.

Adjon egy kis helyet nekem lapjában tisztelt szerkesztő ur arra, hogy a cselédügyről, közgazdasági kérdéseink ezen tengeri kigyójáról valamit irhassak.

Akar országos, akár helyi szempontból ítélve, háborzongató és szürke thema ez, de hát mégis csak foglalkozni kell vele, ha javítani akarunk rajta.

Általános a panasz, hogy cseléd törvényünk nem megfelelő. Én azonban a kérdésnek nem ezzel a részletével akarok foglalkozni, hanem csak azzal a kis részletcskéjével, a mely ép úgy nálunk, mint másutt — mindenütt az országban — helyesebb megoldásra vár: a cseléd szerződés módjával.

Most, hogy van a dolog? Most úgy van — a mint azt minden cselédtartó kérésvesen tudja — hogy a cseléd a cselédközvetítő útján szerződötték. A közvetítésért minden esetben fizetünk egy — a hatóság által megállapított díjat. Arról most nem is szölok, hogy itt — a díj fizetésénél — még visszaézés is történhetik, különösen pl. egy nagyobb fizetésű cseléd szerződésénél, a mikor — a mint az velem megtörtént — a közvetítő nem a fix közvetítési díjat, hanem a nagyobb fizetés százalékát követeli, sőt ugyanazt teszi az így elszereződött cseléddel is; hanem csak a mellett maradok, hogy a közvetítési díj — a mai rendszer mellett — sokba kerül. Sokba kerül még akkor is, ha az egyszerű díj mérsékel; mert ez a rendszer épen egyik oka, hogy a cseléd sokszor változik. Azt az ideális állapotot ugyanis egyik közvetítő sem szeretné, hogy pl. január elején elhelyezzen bizonyos számú cselédet és azok egész esztendőbea egy helyen maradjanak, mert hiszen ők is keresni akarnak . . . mi?

Igy azután az lesz a dologból — tanuskodjanak mellettem a háziasszonyok — hogy a cseléd, amikor egyszer a piacra hazajön, azt mondja, hogy ő felmond, mert „szerencséje akadt s férjhez megy!” A jövő hóban pedig már ott látjuk szolgálni, a hol egy hó múltán megint nem látjuk. Hisz ez természetes lehet, de a cseléd tartókra hátrányos. Hátrányos azonban a cselédre magára is, ha ő bele éli magát abba, hogy nem is kell hűségnek, pontosnak, szorgalmasnak, megbízhatónak lenni; hiszen a jövő hóra elszegődik máshoz és punktum.

Nem akarok erre hosszabban kiterjeszkedni; csupán jeleztem, hogy a szerződési mód mai formája ezért drága és ez is egyik oka tarthatatlan voltának.

Tarthatatlan ez a mód továbbá köz-
erkölciség szempontjából is. Avagy
nem igaz é, hogy rendőrségünk minden fi-
gyelme és szigorúsága dacára is hetekig
csatangolnak az utcán és különböző bálók-
ban a helynélküli nők? Nem igaz é, hogy
az ilyen cseléd mindenféle ragadós beteg-
ségeket behurcolhat a családba? stb. stb.

Nem általánosságban beszéllek. Elhi-
szem, hogy vannak jó cselédek is; de épen
a mostani szerződési mód az oka annak
is, hogy immár azt is gyanakodva fogadjuk
és nézzük, a ki pedig talán bizalmat és be-
csület érdemel.

Egyszóval nem képelek olyan cseléd-
tartót, a ki a mostani közvetítési móddal
meg volna elégedve. A mennyiben pedig
csak Debreczenben — a szigorú pontosság-
gal és lelkiismeretességgel vezetett nyilván-
tartás szerint — majdnem 3000 cseléd el-
helyezéséről van szó, azt hiszem, érdemes
a dologgal foglalkozni.

Az én szerény véleményem az, hogy
ez csak akkor lesz helyesen megoldva, ha
a cselédközvetítést a város
hivatalból eszközözi.

Ne tessék megijedni! Nem kerül ez a
városnak egy fillérjébe se; de

a) olcsóbb lesz,
b) a közérkölciségre és vagyonbizton-
ságra jobb lesz.

c) és végül alapjául szolgálhat annak
a most nélkülözött patriarhalis jó viszony-
nak, a melynek a cseléd tartó és cseléd kö-
zött kifejlődni és fennállni kellene.

Mert hogy gondolom én ezt a dolgot.
Berendezze a város egy alkalmas közpon-
ton — talán a mostani bűnügyi osztály he-
lyiségeiben, a melynek hivatali szobáit nem
akarnom semmihez hasonlítani — egy cse-
léd nyilvántartó és elhelyező intézetet; és
alkotna egy erre a kérdésre vonatkozó meg-
felelő szabályrendeletet, a melyben kimon-
daná, hogy csak is ezen intézet közvetíté-
sével lehet elszerződni.

Szervezne egy olyan hivatali személy-
zetet, a melyben egy — a cselédügyben
ítélkező — rendőrkapitány vezetése alatt
ott volna egy orvos és szükséges segéd sze-
mélyzet.

Kimondaná a szabályrendelet, hogy
„a cseléd az évben történő első elhelye-
zésekor csupán 20 fillért fizet a nyilv. tar-
tásba való beiktatásért és 20 fillért az or-
vosi vizsgálatért (ez utóbbit mindannyiszor,
a hányszor helyet változtat.) Ha abban az
évben 2 sodszor szegődik el: fizessen a
cseléd 40 fillért a közvetítésért. Harmadszor
1 koronát; 4 edszer 2 koronát; és ha azt
a helyet is elfogadható ok nélkül ott hagyja,
tiltassék el az itteni szolgálattól pld. egy
évre és ez jegyeztessék a könyvébe.

A cseléd tartó fizessen az évben az első
cselédjének közvetítéséért 50 fillért, 2 sod-
szor 1 koronát, 3 adszor 2 koronát, 4 edszer
és azután akárhányszor — abban az évben —
mindig 4 koronát, ha hibásnak ő találta!

Sok biz ez, de az igazság azt mondja,
hogy a cseléd tartók között sok van olyan,
a ki a cseléddel nem úgy bánik, a miat
kellene.

A külső — egész évre fogadott — cse-
lédeknel ezen a büntetés számba menő
díjjakon semmit sem enyhítenék; de a
belső cselédeknel bevehetőnek tartanám azt
a szakaszt, hogy az a cseléd tartó és az a
cseléd, a melyknél 1/4 évnél hosszabb idő
alatt történik a változás; újabb szerződés
kötése díj fizetés tekintetében büntető fo-
kozattal ne terheltezzék, hanem fizesse
ugyanazt a díjat, a melyet az előző szer-
ződésekor fizetett.

A hol pedig 6 hónapon túl történik
változás, ott az újabb szerződésért sem-
mit sem fizetnének; és végül ott a hol az

egész évben nem történik változás, a cse-
léd tartót nyilvánosan megdicséreném, a cse-
lédet pedig nyilvános dicsőretem kívül pénz-
belileg is jutalmaznám.

Természetes, hogy ezek a díjtételek
nem szentírásbeli helyek és hogy azokat
ugy lehetne módosítani, mint a hogy a ke-
zeléssel járó kiadások és a mostani évek-
ből kimutatandó cselédforgalmi statisztika
öszhangja engedné, vagy követelné. Én csu-
pán egy kis hozzávetőleges számadás alap-
ján írtam ide ezee tulzottnak, vagy épen
igazságtalannak nem mondható tételeket.

(Vége köv.)

IRODALOM.

A „Vasárnapi Ujság”

Január 19 iki száma 21 képpel s a kö-
vetkező tartalommal jelent meg: „Rosebery”
(arcképpel). — „Az öreg hajdu”. Költemény.
Kampis Jánostól. — Regénytár: „A paraszt-
király.” Történeti regény a XVI. századból.
Irta Zsigány Árpád (Goró Lajos rajzaival). —
„Rezeda kisasszony”. Angol elbeszélés (ké-
pekkel). — „Kukány ostroma”. Paródia
Murány ostromára. Irta Seress Imre (Linek
Lajos rajzaival). — „A véletlen játéka”. —
„Loveszteség a háboruban”. Baró Borne-
misza Páltól. — „Betegséget terjesztő szu-
nyogok és élősdök.” — Egy nagy honismer-
tető munka befejezése (képekkel az Osztrák-
Magyar-Monarchia írásban és képen czmű
honismertető munkából, Feszty Árpád, Gyár-
fás Jenő, Háry Gyula, Keleti Gusztáv, Kim-
nach László, Meika Vinceze, Roskovicz Ig-
nác és Vagó Pal rajzai után). — „Petőfi
állítólagos koponyájáról.” Jókai Mór, Török
Aurél egyetemi tanár és Seemayer Villibald
muzeumi őr nyilatkozatai (természetes nagy-
ságu rajzokkal a koponyáról). — Irodalom
és Művészet. Közintézetek és Egyletek, Sakk-
játék, Keptalány, Egyveleg stb. rondes heti
rovatok. — A Vasárnapi Ujság előfizetési
ára negyedévre négy korona. „Politikai Uj-
donságok” kal és „Világkrónika”-val együtt
6 korona. Megrendelhető Franklin-Társulat
kiadóhivatalába (Budapest, IV., ker. Egyetem-
utca 4. sz.) Ugyanitt megrendelhető a „Ké-
pes Néplap” legolcsóbb ujság a magyar nép
számára, félévre 2 korona 40 fillér.

CSARNOK.

Waterloo.

Eckmann — Chatrián elbeszélése után fordí-
tot a: ifjabb Mórész Pál.

De nemsokára gonosz híreket kezdtek
rebesgetni ezek felől az országok felől. A
„Vörös ökör” szolgáló lányai és szolgálai
előtt egész nyíltan, tartózkodás nélkül be-
szélgették, hogy végre valahára legyőztek
minket. Ők a mi uraink. XVII ik Lajos ha-
lála óta állandóan uralkodott XVIII-dik La-
jos király. Mi pedig közönséges lázadók va-
gyunk. Majd megtanítanak ők minket és így
tovább. Midőn egyik másik ilyen tökéletlen
szavuk a mi fülünkbe is eljutott. Goulden
apó mindannyiszor elkedvetlenedett és igen
komoly beszédekert tartott hozzám.

— Hej Józsi! Józsi! Rosszra fordult
az ország sorja. Majd megtudod, hogy ezek
az emberek mit akarnak kikeresni Párisban,
a mezősegeiket, erdejöket, parkjukat, kasté-
lyukat nyugdíjaikat fogják követelni, a régi

jó állásukról, kiváltságos helyzetükről nem
is szólva. Te ugy tartottad, hogy a paróká-
jok a viseletök micsoda avult. Avult a kül-
sejük, de hátha még a lelkükbe látnál —
a felfogások még csak igazán ósdi. Ez még
avultabb, mint a ruhák és parókájok. És
azt is elhiheded, hogy ezek az emberek még
vezedelmesebbek mi reánk, mint a musz-
kák és az osztrákok. A muszka és az osztrák-
rák elvégre is tovább masirozik, de ezek a
nyakunkon maradnak. A mit mi huszonöt
év óta év óta építettünk, azt ők mind le-
akarják rombolni. Magad látod, micsoda ke-
vélyek, Való igaz, hogy tul a Rajon na-
gyobb része sokat mormogott, mindamellett
ma is azt tartják, hogy ők különbfajták,
mint mi. Most is azt hiszik, hogy a nép ma
is olyan birka, mint 89. előtt volt. Mond-
hatjuk, a hogy nekik tetszik. . . De ha
mégis XVIII-ik Lajos józanul gondolkozik,
akkor még megjárna minden, amde ha ezek-
nek a nyavalygásait, tanácsait követi, akkor
veszett világ következik, Ismét fellángol a
nemzeti belháboru. Mert a nép 25 év alatt
megtanult a saját lábán járni. Gondolkozik,
Ósmeri a jogait, Jól tudja, hogy egyi k em-
ber csak olyan, mint a másik és csak hü-
lyeség az az ugynevezett kékvérűség. És
mindegyik kész az életét is feláldozni a tu-
lajdon föld göröngyére is a jogegyenlő-
ségért.

Goulden apó ekkép beszélgetett velem.
Midőn pedig az engedély level még mindig,
későt, már magam is szentül kezdtem hin-
ni, hogy a mi hiszter azért nem érrá választ
írni, mert ezek a grófok, bárók, herczegek,
markik mindig a nyakan nyavalyognak, az
erdőjüket mezőjüket, régi zsiros állásaikat
követelvéen tőle, mindinkább felindultam ma-
gam is, többször ily szókra fakadtam:

— Ó Istenem, micsoda szomorú élet!
Ha egy veszedelmen tul estünk, mindjárt
következik a másik és mindig mi békés
polgárok vagyunk az áldozatok. Mi szven-
dünk a mások büne miatt is. Ó Istenem!
szabadíts meg minket mind a régi, mind
az új nemességtől? Minden áldásoddal hal-
mozd el őket, de hagyjanak minket bé-
kében.

Péntek reggel, heti piaczkor, vendé-
günk érkezett. Gréti néném látogatott be
hozzánk. Igen jószinben volt. Karra való
kosárkát is hozott magával. Midőn belépett,
mindjárt az villant meg az eszemben, hát
vajjon Katiczám nem lappang-e a háta mö-
gött. Már előre köszöntöttem:

— Jó napot Gréti néném! Hát Ka-
ticza? . . . Ugy-e bizony hogy a városban
maradt el?

— Nem, Józsi fiam! Nem! Otthon
maradt. . . Sok a dolgunk édes fiam.

Elszomorodtam, hogy így csalódtam.
Nagynéném pedig az asztalhoz ült és a ko-
sárról letakarta a kendőt.

— Nesze fiam! Ezt meg neked hoz-
tam. Katicza küldte.

Pompás virágbokréta volt. Gyöngy-
virág, ibolya és három águ gyönyörű fürtös
orgonavirág kedves bokréta köve. Ahogy
ezt a gyönyörű bokréta megláttam, mind-
járt felderült a kedvem. Kaczagva szagoltam
a kedves bokréta:

— Ó micsoda jószagu!

Még Goulden apó is felénk fordult.
Elnevette magát.

— No látod Józsi, rólad sohasem fe-
lejtkeznek el.

Már erre mindahárman kacagtunk.
Egysz rre felpeszdült a régi jó kedvem,
még Gréti nénémet is megcsókoltam, mond-
ván:

— Ezt a csókot adja át a Katiczám-
nak!

— Folyt. köv. —

APRÓ HIRDETESEK.

10 szög 40 fillér, azontul minden szó 2 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 4 fillér.

Szőlő oltvány eladó Dobi Sándornál H.-Nádudvaron.

Eladó ház nagy udvarral Erzsébet u. 36 sz. a. máj. 1-től. Különösen alkalmas iparosoknak, péknek, kereskedőknek. Bővebbet a tulajdonosnál Teleky-u. 5 sz. a.

7 szobás uri lakás

minden komforttal augusztustól kiadó. Értekezhetni Lőkövits ékszerésznél.

Köhögésnél legjobb a dr. Burger Borsy-féle **Pemetefü cukorka**. Kapható Borsy cukrázdájában, Jóna és Jóna urak üzletében. 1 doboz 20 fl.

Wertheim pénzszekrény 3-as sz. igen jutányosan eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban.

Leszállított árak!

Szabó Lajos fiai

czégnél.

4 1/2 mtr 120 cm. széles fekete szövet	frt 1.75
4 1/2 mtr 120 cm. széles színes szövet	frt 2.15
4 1/2 mtr 120 cm. széles divat szövet	frt 2.25
4 1/2 mtr 120 cm. széles finom szövet	frt 2.45
7 mtr jóminőségű velez hazai	2.20
1 db 6 szem. kávé abrosz	1.30
1 „ 6 „ fehér vászon terít.	2.75

Az idény legújabb divat szövetje 120 cm. Honespun és Cybeline

ezelőtt frt 2.25 és frt 2.80 most csak

1 frt és 1 frt 30 krajczár.

Valódi moszkvai „Karaván Teak”,
Valódi moszkvai „Popoff”,
Valódi Jamaikai Rum
Valódi francia pezsgők
Valódi francia likőrök
Valódi hollandi likőrök
Valódi francia cognac
Kitünő magyar cognac
Kitünő magyar tokaji asszok
Kitünő magyar pecsenye borok
Kitünő magyar asztali borok
Kitünő magyar tea sütemények
Kitünő magyar cukorka speciálisok.

Kontsek Géza

ujonnan berendezett üzletében

Kossuth-utca 7.

Uj nagy fűszer árjegyzék kívánatra ingyen.

Az arc szépsége

a legbiztosabban elérhető és ápolható a

Leichner-féle Fettpuder

Leichner-féle Hermelin és Aspasia rizspor által.

Ezer hírneves areporok a legelőkelőbb női körökben, elsőrangú művésznők között előszeretettel használtatnak, mert az arcbőrnek üde, virágzó rózsaszínt adnak és a rizspor használata észrevehetetlen. Kapható csak zárt dobozokban a gyárban Berlin Schützenstrasse 31. és minden illatszert üzletben.

L. Leichner Berlin, a kir. színház szállítója.

L. Leichner az éremkiosztó bizottságnál alelnök volt a párisi világiállításán 1900.

Az 1895 évi cairói s az 1896. é. londoni egészségügyi kiállításokon díszoklevéllel és arany éremmel kitüntetve.

Orvosi tekintélyek által kipróbált s nagyobb kórodákban kitünő sikerrel használt külszer a

REUMA-SZESZ

biztos s kiváló gyors hatású köszvény, csusz, rheuma, ischiás stb. ellen.

Hatása meglepő, a mennyiben gyakran még a legidültebb köszvény, csusz fájdalmakat is már néhányszori bedörzsölésnél teljesen megszüntette.

Egy üveg ára használati utasítással 1 kor. erősebb 2 k. 40 fl.

Szegfü crème szeptó, májfolt, miteser s az arc és kéz-bőr mindennemű tisztáltsági ellen. Főúri körökben is előszeretettel használva. Ára 1 kor.

Szegfü poudert a teinek üdeséget s finomságot kölcsönöz. Fehér, rózsaszín s crème színben. Egy doboz 1 k.

Szegfü fogpor a fogak s foghús ép. ségben tartására. — A száját dezinficiálja, a fogaknak vakító fényt kölcsönöz. Egy doboz 80 fillér, fogkefe 1 kor.

Szegfü szappan a legfinomabb tojlett szappan, kiváló kellemes illattal. Egy db 80 fl.

Haj elixir a haj hullás, kopaszodás, fejkorpa s haj kikopás biztos megállítására szolgál. Egy üveg 3 kor.

Tokaji china vasbor legkitünőbb minőségű saját termései hegyaljai borból készítve. Kitünő s biztos hatású szer vérszegénység, sápkór s idegesség ellen. Gyermekek kellemes ízénél fogva igen szívesen veszik be. Fülliteres üveg 5 k., 1 liter 9 kor.

Tourista olaj az egyedüli biztos szer tyukszem, szemölcs és bőrvastagodás gyökeres kigyógyítására. Egy üveg ára 70 fl.

Gyomor bor legkitünőbb minőségű tokaji asszu ürmösből készítve. Biztos hatású a már legrégebb gyomorbetegségek gyógyítására. Étvágytalanság, székrekedés, görsök s gyomorsűtés egyedüli biztos óvszere. Egy üveg ára 3 kor.

Kapható csaknem az összes gyógyszerárakban.

Postán utánvétellel, vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a készítő:

WIDDER GYULA

gyógyszerész, Sátoraljaújhely.

Főraktárak Budapesten Török József gyógyszerárakban, Király-u. 12 és az Egger-féle „Nador gyógyszerárakban” Váci-körút 17. Helybeli raktárak: Mihalovits Jenő, dr Rothschnek V. Emil és Tóth Béla gyógyszerész uraknál.

Uj üzlet olcsó árakkal.

Van szerencsém a n. é. közönséggel tudatni, hogy Debreczenben, Dégenfeld-tér 1 sz. a. (Kenyér piac sarkán)

uj áru üzletet

nyitottam, a hol is

kész ruhák, blouzok, kötények, legfinomabb színes és fekete ruhaszövetek dus választékban raktáron vannak a legegyszerűbbtől a legfinomabbig, vászon és vászon különlegességek, mosó voilok, batistok feltűnést keltő olcsó árakban kaphatók.

Csakis akkor méltóztatik ohinni állításom igazságát, ha próbavásárlás-tisztelettel

Steinberger E.

Dégenfeld tér 1. Kenyérpiac sarkán.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostával szemben.